

Národní technické muzeum
Archiv Národního technického muzea

Psota František, JUDr., CSc.

(1940 - 1970)

Inventář

NAD č. 695
evidenční pomůcka č. 184

Šťovíček Jan
Praha 1997

JUDr. František Psota, CSc. (1919-1974)

JUDr. František Psota, CSc. se narodil 3. prosince 1914 v Praze. Jeho otec ing. František Psota byl zaměstnán u státní dráhy, později jako důchodce pracoval v Technickém muzeu čs. v Praze.

JUDr. František Psota, CSc. studoval nejdříve na reálném gymnáziu v Praze XIX., kde v roce 1934 maturoval. Poté studoval právnickou fakultu UK v Praze, kde promoval 28. dubna 1939.

Po ukončení vysokoškolského studia František Psota působil jako koncipient, později jako advokát. Od roku 1949 působil jako právník u různých institucí – nejdéle v ústředním výboru Svazarmu v Praze, a to v letech 1953-1957. Později v letech 1957-1960 pracoval v n. p. Kniha a vydavatelství Orbis, kde vedl v cizojazyčném oddělení skupinu dovozu odborné a vědecké literatury.

Od roku 1960 byl JUDr. František Psota, CSc. zaměstnán v Historickém ústavu ČSAV v Praze v oddělení dějin přírodních věd a techniky jako odborný pracovník (později vědecký pracovník). Pro toto povolání získal odborné znalosti během poválečných let, kdy prakticky od roku 1945 věnoval studiu dějin techniky veškerý svůj volný čas. Během svého působení v Historickém ústavu ČSAV se zabýval dvěma hlavními okruhy problematiky: dějinami železářství a dějinami dopravy. Dějiny dopravy zpracovával především v rámci kolektivního díla Dějiny techniky na území Československa, kde vedle dějin dopravy zpracovával také dějiny papírenství a sklářství. Z této problematiky připravoval také monografii Vývoj dopravní techniky na území Československa v 19. a 20. století.

Vedle dějin dopravy Psotův zájem platil dějinám železářství. Orientoval se zejména na výzkum železářství v oblasti křivoklátského panství. Z problematiky dějin železářství zamýšlel také zpracovat monografii Úloha chemie v revolučních přeměnách v železářství v 2. polovině 19. století.

Od roku 1968 byl dr. Psota vážně nemocný, takže se k zpracování řady témat již nedostal. V této době se musel také vzdát aktivní práce ve vědeckých společnostech, zejména v sekci dopravy Čs. společnosti pro dějiny věd a techniky, kterou vedl.

JUDr. František Psota, CSc. zemřel 2. února 1974 v Praze.

Písemná pozůstalost JUDr. Františka Psoty, CSc. má dvě části. Jedna část je uložena ve Státním oblastním archivu v Praze a zpřístupněna archivním inventářem z roku 1981. Obsahuje doklady týkající se především křivoklátského železářství. Druhá část pozůstalosti je uložena v archivu Národního technického muzea v Praze a je zpřístupňována tímto inventářem.

Fond Dr. František Psota, CSc. zahrnuje celkem 18 kartonů. První dva kartony obsahují odbornou korespondenci F. Psoty, a to jak s domácími adresáty, tak se zahraničím. Korespondence vychází především z činnosti Fr. Psoty v Čs. společnosti pro dějiny věd a techniky při ČSAV a týká se jeho badatelských dotazů či dotazů zájemců o různou problematiku v rámci Společnosti pro dějiny věd a techniky. Odborných zájmů Fr. Psoty se týká i jeho zahraniční korespondence. Další karton se týká činnosti Fr. Psoty v Čs. společnosti pro dějiny věd a techniky při ČSAV a popř. v dalších institucích. Na něj navazuje karton č. 4 s doklady týkajícími se účasti Fr. Psoty na zahraničních vědeckých seminářích. Vydatně je dokumentována vědecká badatelská práce Fr. Psoty, která zahrnuje několik kartonů (kart. č. 5-13). Jsou tu zachována zejména jeho obsáhlá excerpta k dějinám čs. dopravy, dále jeho kritické poznámky k cyklostylovanému Přehledu čs. dějin techniky, různé drobné studie z dějin železářství, papírenství, sklářství apod. S nimi souvisí i doprovodná fotodokumentace. Kartony 14 a 15 obsahují separáty vlastních prací, kartony 15 (část), 16, 17 separáty jiných autorů. K pozůstalosti dr. Františka Psoty je přiřčen jeden karton (č. 18) s doklady týkajícími se osoby a činnosti jeho otce ing. Františka Psoty.

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	k. č.
	1.	Korespondence			
1	1. 1.	<i>1.1. Korespondence domácí</i>			
	1. 1. a)	1. 1. a) Osobní: J. Bank, I. Budil, B. Bureš, A. Ederer, J. Čábelka, A. Čirč, K. Čunderle, V. Decker, Filip, F. Jermář, J. Josif, V. Haasz, A. Hlavatý, K. Hetteš, J. Hons, J. Hubáček, A. Kalina, J. Kozák, J. Kühn, V. List, Nevrlý, Němeček, Pešek, Patrannová, S. Petr, F. Píšek, F. Pór, K. Rada, V. Saitl, N. Svoboda, J. Šilhán, J. Tille, J. Teindl, M. Vápeníková, K. Vykoukal, H. Vykydal	125	1960 – 1968	1
	1. 1. b)	1. 1. b) Ústavy: Technické muzeum Košice, Technické muzeum Brno, Vlastivědné muzeum Nymburk, Průmysl papíru a celulózy Jesenný, Průmysl papíru a celulózy Bělá pod Bezdězem, Východoslovenská papírna Slavošice, Národní technické muzeum Praha	26	s. d.	1
2	1. 2.	1. 2. Korespondence se zahraničím: B. Czére, R. Desbalmes, L. Demény, T. Garardy, B. van Ginneken – van de Kastle, W. Godenne, R. Grosse-Stoltenberg, K. K. Karlsson, G. Leissner, G. Liljedahl, E.G. Loeber, F.R. Maddisson, N. Milano du Filippo, A. nedler, R. Niederhuemer, D. K. Nordstarand, M. Péraudeau, W. Scholl, Y.S.G. Simmons, F. Viredaz, H. Voorn, Y.E. Wäll, H. Zimerli (kart. 1 - 121, kart. 2 - 240 ks)	361	1965 – 1973	1-2
	2.	2. Vědecké organizace ČSAV apod.			
3	2. a)	Čs. společnost pro dějiny věd a techniky při ČSAV	88	1965 – 1969	3
	2. b)	1. a 2. konference historiků vědy a techniky	34	1965 – 1966	3
	2. c)	Sekce dopravy Čs. společnosti pro dějiny věd a techniky	228	1965 – 1967	3
	2. d)	Papírenská skupina Čs. společnosti pro dějiny věd a techniky	10	1965 – 1969	3
	2. e)	Sekce pro dějiny techniky Čs. společnosti pro dějiny věd a techniky	18	1965-1967	3
	2. f)	Hornicko-hutnická sekce Čs. společnosti pro dějiny věd a techniky	25	1965-1967	3
4	2. g)	1. 4. Komise pro dějiny dopravy Vědeckotechnické společnosti, Komise pro dějiny přírodních věd a techniky, oddělení dějin přírodních věd a techniky Historického ústavu ČSAV, Komise historického atlasu, adresář	21	1956-1965	3
5	2. h)	Komise pro vodní hospodářství ČSAV	2	1967	3
6	2. i)	Ostatní společnosti (Klub za starou Prahu aj.)	3	1915-1965	3
7	2. j)	Pedagogická činnost na Institutu osvěty a novinářství UK			3
	4.	4. Účast na zahraničních konferencích			
8	4.	Materiály z VIII. a X. mezinárodního kongresu historie papíru	13	1967-1970	4
9	4.	Zahraníční materiály k dějinám papírenství	25	1964-1972	4
10	4.	Zápisník z VIII. mezinárodního kongresu historie papíru	1	1967	4
	5.	5. Vědecké práce			
	5. a)	<i>5. a) Souhrnné práce z dějin techniky</i>			
11	5. a)	Přehled čs. dějin techniky – téze a různé verze a úpravy rukopisu	129	1967, s. d.	5
12	5. a)	Přehled čs. dějin techniky – feudalismus – materiály, excerpta, různé verze rukopisu, posudky	134	1956-1967	6
13	5. a)	Stav bibliografických prací k čs. dějinám techniky	2	s. d.	6
14	5. a)	Drobné práce z dějin čs. techniky (Encyklopedie průmyslové revoluce, Přehled vývoje techniky a vědy, Čs. dějiny vědy v přehledu, Dějiny věd a techniky v malé bilanci aj.)	57	1961-1967	6
15	5. a)	Excerpta k dějinám čs. techniky	154	1955-1960	7
	5. b)	<i>5. b) Hornictví a hutnictví</i>			
16	5. b)	Materiály k dějinám železářství	61	1960-1970	7
17	5. b)	Drobné studie z dějin železářství (Československo-rakouské vztahy v hutnictví železa, Počátky válcovací techniky v českých zemích aj.)	16	s. d.	7
18	5. b)	Drobné články a recenze z oboru dějin hornictví	5	1965	7
	5. c)	<i>5. c) Doprava</i>			

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	k. č.
19	5. c)	Materiály k dějinám dopravy pro Přehled čs. dějin techniky	377	s. d.	8
20	5. c)	Materiály k dějinám dopravy pro Přehled čs. dějin techniky (různé varianty rukopisů, excerpta z pramenů a literatury, připomínky oponentů.)	130	1935-1966	9
21	5. c)	Materiály k dějinám dopravy – připomínky k pasážím o dopravě v ABC světových dějin apod.	31	1961-1966	9
22	5. c)	Materiály k dějinám dopravy – excerpta z literatury I. – II. (k 9 - 96, k 10 - 291 ks)	387	s. d.	9-10
23	5. c)	Materiály k dějinám dopravy – excerpta z literatury III.	82	1938-1951	11
24	5. c)	Doprava progresivní a retardující	11	s. d.	11
25	5. e)	Nejstarší předchůdci motorismu v českých zemích			11
26	5. c)	Další drobné články z dějin dopravy	12	1959	11
27	5. c)	Oponentské posudky, scénáře výstav apod. Materiály z dějin dopravy	18	1971-1972	11
28	5. c)	Sborník Doprava v Československu (rukopis)	43	1958-1973	11
29	5. c)	Doprava na laně a lanem (L. Nevrlý)	4	s. d.	11
31	5. c)	Materiály k dějinám Buštěhradské dráhy (excerpta z literatury apod.)	56	1927-1950	12
32	5. c)	Prameny k dějinám Buštěhradské dráhy (excerpta z archivních materiálů ze SÚA Praha)	47	s. d.	12
33	5. c)	Materiály k dějinám Buštěhradské dráhy – výpisy z dobového tisku	64	s. d.	12
34	5. c)	Materiály k dějinám Buštěhradské dráhy – excerpta z pramenů a literatury	137	s. d.	12
35	5. c)	Materiály k dějinám Buštěhradské dráhy – opisy pramenů z fondů SÚA Praha	78	s. d.	12
36	5. c)	Materiály k dějinám Buštěhradské dráhy – excerpta dobových tištěných pramenů	23	s. d.	12
	5. d)	<i>5. d) Papírenství</i>			
37	5. d)	Drobné práce z dějin papírenství (Poslední z papírenských větrných mlýnů na světě apod.)	5	s. d.	13
38	5. d)	Bibliografie k dějinám papírenství a knihtisku	3	s. d.	13
39	5. d)	Materiály k dějinám papírenství	11	1958-1973	13
	5. e)	<i>5. e) Sklářství</i>			
40	5. e)	Drobné studie k dějinám sklářství (Z nejnovější české sklářské historiografie aj.)	6	s. d.	13
41	5. e)	Materiály k dějinám sklárny v Broumově na Křivoklátsku	59	1935-1966	13
	5. f)	<i>5. f) Strojírenství a cukrovarnictví</i>			
42	5. f)	Drobné práce z dějin strojírenství a cukrovarnictví (Dějiny našeho strojírenství a j.)	5	okolo 1965	13
	5. g)	<i>5. g) Textilní výroba</i>			
43	5. g)	Ikonografický materiál k dějinám textilní výroby	4	s. d.	13
	5. h)	<i>5. h) Technické školství</i>			
44	5. h)	Materiály k dějinám technického školství (excerpta)	4	s. d.	13
	6.	6. Fotodokumentace			
44	6.	Fotodokumentace k dějinám železářství (Karolinengrund, Sedlec u Tachova, Sorghof u Tachova, Klabava, Obecnice, Bratkovice u Příbrami, Horomyslice, Josefův u Třeboně, Františkov, Jince, Komárov, Stará Huť, Nový Jáchymov, Roztoky u Křivoklátsku)	47	od 1918	13
45	6.	Fotodokumentace k dějinám techniky	13	s. d.	13
46	6.	Foto ing. Františka Psoty	1	1911-1912	13
	7.	7. Separáty			
47	7.	Separáty vlastních prací I.	63	1953-1967	14
48	7.	Separáty vlastních prací II.	27	1939-1966	15
49	7.	Separáty cizích prací I.	78	1959-1967	15
50	7.	Separáty cizích prací II.	56	1954-1973	16

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	k. č.
51	7.	Separáty cizích prací III.	74	1938-1968	17
	8.	8. Materiály rodinných příslušníků			
52	8.	Osobní doklady ing. Františka Psoty a jeho manželky Marie (školní vysvědčení, opis diplomu apod.)	49	1888-1939	18
53	8.	Poznámky ing. Františka Psoty k expozici dějin dopravy v Technickém muzeu čs.	2	s. d.	18
54	8.	Hasičství. Ing. F. Psota	13	1950-1952	18
55	8.	Hodinářství.	6	1951-1952	18

695 Psota František, JUDr., CSc.

Archiválie z let: (1833) 1911 – 1970

Ráz činnosti: dějiny techniky

Ráz fondu: písemná pozůstalost

Množství archiválií: 18 kartonů

Získáno od: Dr. Věra Psotová, Praha 2, A. Letenské 12

Získáno kdy: 11. 9. 1981

Pořádal: Dr. Jan Šťovíček, červenec-srpen 1997

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012-2013.

datum provedení GI: 31. 7. 2014

výčet ověřených a nově zjištěných evidenčních jednotek:

-kartotéky: 3 ([1900] - [1973]) – inv. č. 38

-kartony: 18 (1888 - 1973)

-mapy, plány ...: kresby: 2 (1911 - 1912) – inv. č. 46/6

-fotografické archiválie: fotografie na papírové podložce: 103 (1953 - 1970) – 16, 17, 24, 28, 29, 41/e, 44/6, 45, 46/6, 54

-fotografické archiválie: fotoalba: 1 (1911 - 1912) – inv. č. 46/6

-celkový počet (dílčích) evidenčních jednotek: 79

ověřená metráž archiválií: 1,80 bm

Nedohledané archiválie při GI 2012-2013.

31. 7. 2014

7	2. j)	Pedagogická činnost na Institutu osvěty a novinářství UK	3
25	5. c)	Nejstarší předchůdci motorismu v českých zemích	11